

gospodarske, obertnijske in národske.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 2. julija 1856.

Mnogotere skušnje o reji svilnih červov.

Ker se sviloreja (reja židnih gosenc in pridelovanje žide) povsod čedalje bolj razširja, bi utegnili našim bravcem mikavno biti, da jim povemo marsikaj, kar je eden najimenitnejših svilorejcev v Lombardii, vitez Hanibal Ratti nam vediti dal. Vsaka drobtinica zna ob pravem času prav priti; naj se tedaj prevdari in poskusi.

Kitajci, kateri redé veliko svilnih červov, potresajo murvino perje, preden ga jim pokladajo, s prav drobno rajževo moko, katero červi kaj radi jedó. Gosp. Ratti je to večkrat skusil in se prepričal, da se prav dobro redé od tacega perja, ki je bilo z rajževo moko potreseno, — položil jim je pa tudi same rajževe moke brez perja, al nikdar se je niso dotaknili, če so bili tudi še tako lačni (gladni). Červi, katerim je gosp. Ratti pokladal z rajževo moko potreseno perje, so bili prav zdravi in močni, mešički (kokoni) so bili gostejši, težji in svetlejši.

Gosp. Ratti je potem skusil perje potresati s pšenično in koruzno moko, in pridelal je kokone, ki so bili sicer enmalo ložji od unih, ki jih je pital z rajževo moko in murvinim perjem, vendar so bili težji in bolji od tistih, katerim se je pokladalo po navadi le čisto perje.

Gosp. Ratti pa ni še pri tem ostal, ampak skusil je še krompir drobno zribati in ga potresel po murvinem perji, — červi so planili po tem še raji kakor po rajževi, pšenični in koruzni moki. Zato priporoča slavni svilorejec, naj bi se poskusil krompir na to vižo pokladati svilnim červom. Ako se poterdi to popolnoma, bi bil krompir velika pripomoč za rejo svilodov povsod, kjer nimajo samih murv zadosti.

Da se svilni červi osnažijo svojih očedkov, zakaj nesnaga jim škoduje, je dobro, ako se dobrega pol pavca (7 do 8 linij) dolge rezance režene slame rahlo po njih položi; červi zlezejo hitro na slamo, in ker potem lože sopejo, se kakor pomlajeni védejo in raji jim položeno perje jedó, je to očitna priča, da jim tekne taka strežba. Murvino listje se jim položi na mrežico, ki se iz konopnine splete in nad njimi razpne; červi zlezejo na njo, in v tem kadar jedó, je časa dovelj jim poprejšno posteljo očediti in novega perja na-njo položiti, kamor se potem červi spet vernejo.

Zraven vsega tega priporoča gosp. Ratti še sledeče: Perje, katero se červom poklada, naj je suho in ne toplo, blizo červov naj je tiho in zrak čist, ne da bi kdo tobak kadil ali kak drug duh ali smrad jih dražil, tudi kozli in kozé ne smejo blizo biti, — hram naj je snažen in tudi človek, ki jim streže; — lampica ponoči naj se tako postavi, da luč ne sveti ravno na červe. Na Laškem — pravi gosp. Ratti — skerbno pazijo svilorejci na vse to.

Kar se tiče murvinega drevja, priporoča skerbno gleštanje. Okoli vsakega drevesa naj se dvakrat na leto okoplje, da se zemlja zrahlja, posebno pa naj se na to gleda, da se le vsako drugo leto drevesom perje obra. Res je, da je pri takem ravnanju treba več drevés, ker eno leto se obrajo ene, drugo pa druge, — ali res je tudi, da kdor tako ravna, bo drevje veliko bolj in lepše si ohranil.

H koncu tega sestavka povemo še neko važno skušnjo. Gospa Lucija Merlo v Zagradi je že 11. majnika dobila kokone od červov, kateri so se o veliki noči iz jajčkov

izlegli; izperva jih je redila z spodej lubom murvinih vejic, potem pa z mladimi berstiči tako dolgo, dokler se ni perje razrastlo. Sr. (All. l. u. f. Z.)

Gospodarske skušnje.

(Skušnje z bivcom na vertu kmet. družbe v Ljubljani.) Na opom zadnjih „Novic“ dam vediti, da tudi na tukajšnjem kmetijskem vertu se je poskušnja z bivcom kaj dobro obnesla. Iz 28 lotov ga je prirastlo 69 funtov tako lepega zernja, da se od repnega težko razloči, in dasiravno tukaj še ni poskušeno, koliko da dá več olja memo goršice ali ogeršice, vendar ni dvomiti, da tako lepo zernje mora tudi v tem navadno ogeršico kar zlo prekositi. Je tedaj bivec vsega priporočevanja vreden, in mislim, da nobeno seme toliko dobička pri nas ne dá. Seje se v jeseni okoli sv. Mihela v gnojno zemljo malo rejši od reži; spomladi se zlo razkošati, in dozori sred mesca kresnika. Pleti, in če je mogoče, še malo okopati ga je treba že od začetka malega travna ali aprila, in potem kaj lepo raste. V boljši zemlji memo naše, ki pa vendar zlo ilovčna ne smé biti, mora pridelek še veliko obilniši biti, in taka njiva, ki jo bivec zlo izmolze, se prav še to leto za ajdovo setev oberne. Dobí se bivec tukaj pri nas na Poljanah po 30 kr. funt.

Na dvoru kmetijskega verta na Poljanah v Ljubljani 30. kresnika 1856. Zalokar.

(Da lanéne farbe voda ne odpere in ne premoči) se je poskušalo že to in uno, vendar nič ni pomagalo. Sedaj pa se je znajdel gotov pomoček za to in sicer ta-le: 1 lot v prah zdrobljenih šišek (Galläpfel) se dá kuhati v 12 lotih vode tako dolgo, da se pokuha tretji del vode; potem se precedí skozi platnen pert, in kadar se je lanéna farba posušila, naj se namaže s to šiškinjo vodo, in terpela bo tako dolgo kakor oljnata farba. Kolikor ima kdo z lanéno farbo namazanih stvari s to vodo prevleči, toliko več ali manj, se vé, da potrebuje vode in šišek, katerih se vselej vzame po gori povedani razmeri. Ker pa šiškinji stroj ima svojo moč le do mehkega lima, se mora polimana stvar tako s šiškinjo vodo namazati, da se lim do dobrega zmehča.

(Smolika (Gummifluss) se odpravi sadnemu drevju), ako se na večer prav mokra platnéna cunj obveže okoli bolne kože. Drugo jutro je smola tako mehka, da se dá z vlažno cunj lahko oddergniti. Zraven tega pa se bolno mesto, kjer se smola cedí, prav dobro oriba s kertačo, ki se v vodo pomaka, da se odpró po celi koži potne luknjice in da tako zamore drevo povsod dobro dihati.

Starozgodovinske čertice

O pomenu imena mesta Solva.

Spisal Davorin Terstenjak.

Domačemu starinoslovcu gosp. Knabel-nu ¹⁾ je ugodilo srečno dokazati, da mesto Solva je na lipniškem polji stalo. Mi smo z njegovimi dokazi, da je Solva poleg Lipnice stala, celó zadovoljni, in napotujemo vse, kateri hočejo

¹⁾ Glej: Knabl „Wo stand das Flavium Solvense des Plinius?“ v „Schriften des historischen Vereins für Innerösterreich“ stran 1 itd.